

## Hlava, ruce, srdce aneb Čtyři roky na waldorfském lyceu

Publikováno 30. 6. 2014 10: 08 na: <http://respekt.ihned.cz/vzdelani/c1-62435580-hlava-ruce-srdce-aneb-ctyri-roky-na-waldorfskem-lyceu>

*Napište svým učitelům, co si myslíte o jejich práci*



*Kudy do života. Čtvrtý ročník pražského waldorfského lycea v galerii v Mnichově | zdroj: Cc Waldorfské lyceum Praha*

Před třemi lety jsem po prvním roce na waldorfském lyceu napsal stručné slovní hodnocení, jak si v mých rodičovských očích škola vede. Teď už je to víc než týden, co byla rozdána maturitní vysvědčení, tak si dovoluji jedno takové vystavit i pedagogům. Berte to zároveň jako inspiraci pro vás. Je dobré dát vědět učitelům, co si myslíte o jejich práci. Zaslouží si to; v obojím smyslu toho slova.

Vážený pane řediteli, vážené paní učitelky a učitelé pražského waldorfského lycea, chtěl jsem stručně zhodnotit, jak jsem vnímal Vaši práci během těch čtyř let, kdy moje dcera chodila na školu, kde pracujete. Jen jsem přemýšlel, jak to maturitní vysvědčení rozdělit. Po předmětech? Přišlo mi to divné. Až mě napadlo, že to napíšu ve třech částech. Tak, jak vnímám, že dělí vzdělávání i waldorfská škola.

### **Kapitola první: Hlava**

Obavy, že waldorfská škola je možná dobrá pro umělecky zaměřené děti, ale ti ostatní se tam toho mnoho nenaučí, byly před čtyřmi lety docela běžné a kdekdo se mě na to tehdy ptal. Se čtyřletou zkušeností odpovídám, že přinejmenším v případě pražského waldorfského lycea to pravda není.

Naopak, i intelektuální nároky jsou tu místy mimořádné, hlavně pokud jde o čas, který musíte studiu věnovat. Podstatné je, že smyslem všech předmětů není předmět sám, ale snaha naučit studenty řešit problémy, které před ně poznání a orientace v jednotlivých oborech lidské činnosti staví.

A je to patrné prakticky v každé hodině, do které nahlédnete. To, o čem se jinde spíš mluví, se tu doopravdy dělá. A nezažil jsem jinou střední školu (chápu, že jsou, ale já se s nimi zatím nesetkal), kde by se učitelé každý týden scházeli a domlouvali, jak, co a proč učit. Má-li to nějakou slabinu, pak opravdu mimořádné nároky na učitele. Ostatně jeden z vás nedávno říkal: „Pokud to chcete dělat pořádně, tak tři čtvrtě úvazku je to, co se dá ještě zvládnout. Máte-li víc, musíte to někde začít trochu šidit.“ Čímž se myslí, že začnete učit tak, jak je to na většině středních škol běžné.

### **Kapitola druhá: Ruce**

Mimořádně si na téhle škole cením, že pracuje a počítá i s fyzickou stránkou člověka. Sledovat, jak eurytmie (co to je, si můžete přečíst ZDE) kultivuje pohyb, chování a komunikaci mezi studenty, to je zajímavý zážitek. Mění se vám před očima. Přijde mi dobré, že i když tohle není umělecká škola a nadání pro divadlo, tanec, recitaci či malbu vůbec není mezi parametry u přijímaček, všechna představení, zpěv ve sboru a výtvarné kurzy zvládnou na vynikající úrovni všichni, i když pak profesně směřují třeba na práva, matfyz nebo techniku. Obecně se tu hodně dbá na to, že je běžné pracovat rukama. A že tělem se učíme stejně jako hlavou. To je dnes na střední škole výjimečné a ve Vašem případě to přináší mimořádné výsledky.

### **Kapitola třetí: Srdce**

Jeden z mimořádných zážitků pro mě byl letošní maturitní ples. Protože při stužkování před ředitele a třídní učitelku předstoupilo třicet tak rozdílných ale nepopíratelně sebevědomých osobností, že se nedá zpochybnit, že Vám opravdu jde o rozvoj toho, co v každém ze studentů je. A dobře víte, že v každém z nich je něco jiného. Cením si, že nepovažujete za cíl „udělat státní maturitu a dostat studenty na vysokou“, ale že Vám jde o cosi podstatnějšího. O vztahy k druhým, ke společnosti, vlastnímu rozvoji a vzdělání. A vnímám, že za ty čtyři roky se v kultivaci těchto dovedností Vaše škola jednoznačně zlepšila. Před čtyřmi lety spíš hledala, dnes už ví, co chce, a jak toho dosáhnout. A když se dívám na ročníky, které teprve maturovat budou, vidím tam podobné nadání, energii a vztah ke škole, na níž studují. Tuhle kultivaci osobnosti a ochotu klást na sebe ty nejvyšší nároky považuji za nejdůležitější výsledek Vaší práce.

A osobní poznámka na závěr: Nemám pochyb o tom, že mé dceři ty čtyři roky na waldorfském lyceu prospěly. Jen musím dodat, že mimořádný zážitek to byl i pro mě osobně. Zažil jsem těch škol už víc a ještě víc třídních schůzek. Nebývá to úplně pozitivní zážitek, i když máte takzvaně „dítě bez problémů“. Ale poprvé jsem zažil, že taková schůzka může být emoční injekce, ze které ještě týden dva žijete. Oceňuji, že o dětech nemluvíte nikdy jako o problému, ale jako o lidech, kteří hledají svůj smysl života.

Protože ony ho v tuhle dobu opravdu hledají a nebývá to snadné. Že rodičům jasně říkáte, v čem jsou jejich děti výjimečné a skvělé. A že je to hlavní sdělení každé té schůzky. Popravdě, rodiče to docela často nevědí, nebo to přehlédnou a neberou vážně. A ještě nikdy mi na třídní schůzce v mrňavé třídě nehráli Beethovena či Rachmaninova, abych věděl, co studenty během školního života provází a čím žijí. Až v té třídě mi došlo, jak skvělá je to hudba a že do školy nikdy nechodí jen hlava, ale vždycky i ruce a srdce.

S úctou k Vám a Vaší práci

Tomáš Feřtek

*Vzkaz pro čtenáře: Pokud si přejete zveřejnit dopis učitelům vaší školy, stačí ho poslat na adresu [tomas.fertek@eduin.cz](mailto:tomas.fertek@eduin.cz), bude publikován na webu věnovaném vzdělávání [www.eduin.cz](http://www.eduin.cz).*